პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

სკპ(ბ) ცენტრალური კომიტეტის, თბილისის კ-ის და ცაკის ორგანო

№ 11 (5112) | პარასკევი, 14 იანვარი 1938 წ. | ფასი 10 კაპ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს პირველი სესიის სხდომების შესახებ

დღეს, 14 იანვარს, დღის 11 საათზე კავშირის საბჭოს სხდომების დარბაზში, კრემლში, შესდგება კავშირის საბჭოს სხდომა.
დღის წესრიგი: **კავშირის საბჭოს სამანდატო კომისიის მოხსენება.**

და

დღეს, 14 იანვარს, საღამოს 6 საათზე ეროვნებათა საბჭოს სხდომების დარბაზში, კრემლში, შესდგება ეროვნებათა საბჭოს სხდომა.
დღის წესრიგი: **ეროვნებათა საბჭოს სამანდატო კომისიის მოხსენება.**

სსრ კავშირის 1-ლი მოწვევის უზენაესი საბჭოს 1-ლი სესია

სპინფორმაციო ცნობა

კავშირის საბჭოს 1938 წლის 12 იანვრის სხდომის შესახებ

12 იანვარს დღის ოთხ საათზე კავშირის საბჭოს სხდომათა დარბაზში, კრემლში, შესდგა კავშირის საბჭოს სესიის გახსნა.

დეპუტატ **ამხ. ნ. ს. ხრუშჩოვის** წინადადებით სესიას ხსნის კავშირის საბჭოს უხუცესი დეპუტატი აკადემიკოსი **ალექსი ნიკოლოზის-ძე ბახი.**

ამხ. ბახის მოკლე სიტყვის შემდეგ კავშირის საბჭო შეუდგა კავშირის საბჭოს თავმჯდომარისა და თავმჯდომარის მოადგილეთა არჩევნებს.

კავშირის საბჭოს თავმჯდომარედ ერთხმად არჩეულ იქნა **ამხ. ანდრია ანდრიას-ძე ანდრეევი,** თავმჯდომარის მოადგილეებად არჩეულ იქნენ **ამხ. ტროფიმე დენისის-ძე ლისენკო** და **ამხ. სულთან სეგიზბაევი.**

ამხ. ა. ა. ანდრეევი
კავშირის საბჭოს თავმჯდომარე

კავშირის საბჭომ მიიღო სესიის მუშაობის შემდეგი რეგლამენტი:

1. კავშირის საბჭოს სესიის სხდომები სწარმოებს დილის 11 საათიდან დღის 3 საათამდე.

2. კავშირის საბჭოს სესიის დღის წესრიგის საკითხებზე მომხსენებლებს ამტკიცებს კავშირის საბჭოს თავმჯდომარე.

3. კავშირის საბჭოს დეპუტატთა თვითეულ ჯგუფს, რომელიც ოთხლის არანაკლებ 50 კაცისა, შეუძლია წამოაყენოს თავისი თანამომხსენებელი.

4. მომხსენებლებს მოხსენებისათვის ეძლევათ 1 საათი და საბოლოო სიტყვისათვის—30 წუთი, თანამომხსენებლებს თანამოხსენებისათვის—30 წუთი, საბოლოო სიტყვისათვის—15 წუთი.

5. ორატორებს სიტყვისათვის ეძლევათ პირველად 20 წუთი და მეორედ—5 წუთი.

6. პირადი განცხადებანი და ფაქტიური ცნობები შეიტანება წერილობით და მათ აქვეყნებს კავშირის საბჭოს თავმჯდომარე დაუყოვნებლივ ან სხდომის ბოლოს, შინაარსის მიხედვით.

7. რიგს გარეშე შეკითხვები შეიტანება წერილობით და მათ დაუყოვნებლივ აქვეყნებს კავშირის საბჭოს თავმჯდომარე.

8. წესრიგისათვის აღებულ სიტყვაზე მიეცემა 5 წუთი.

9. კენჭისყრის მოტივებისათვის მიეცემა 3 წუთი.

ლენინგრადის, მოსკოვის, კიევისა და თბილისის დეპუტატთა ჯგუფის სახელით, დეპუტატ **ამხ. ა. ა. ჟდანოვის** მიერ შეტანილი წინადადებით კავშირის საბჭომ მიიღო შემდეგი დღის წესრიგი:

1. კავშირის საბჭოს სამანდატო კომისიის არჩევნები;

2. კავშირის საბჭოს მუდმივი კომისიების შესახებ;

3. სსრ კავშირის კონსტიტუციის ზოგიერთ მუხლში ცვლილებათა და დამატებათა შეტანა, სსრ კავშირის ცაკისა და სახკომსაბჭოს მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებებთან დაკავშირებით;

4. არჩევა სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმისა:

ა) სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარისა,

ბ) სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის მოადგილეებისა,

გ) სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივნისა,

დ) სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის წევრებისა.

5. სსრ კავშირის მთავრობის—სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოს შექმნა.

6. სსრ კავშირის პროკურორის დანიშვნა;

7. დეპუტატთა იმ ხარჯების ანაზღაურების შესახებ, რომლებიც დაკავშირებულია მათ მიერ დეპუტატის მოვალეობის შესრულებასთან.

კავშირის საბჭომ მიიღო დადგენილება განხილულ იქნას კავშირის საბჭოს და ეროვნებათა საბჭოს საერთო სხდომაზე შემდეგი პუნქტები:

3. სსრ კავშირის კონსტიტუციის ზოგიერთ მუხლში ცვლილებათა და დამატებათა შეტანა, სსრ კავშირის ცაკისა და სახკომსაბჭოს მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებებთან დაკავშირებით;

4. სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის არჩევა;

5. სსრ კავშირის მთავრობის—სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოს შექმნა;

6. სსრ კავშირის პროკურორის დანიშვნა.

კავშირის საბჭოს დეპუტატთა რწმუნებების შესამოწმებლად არჩეულია სამანდატო კომისია შემდეგი შემადგენლობით:

სამანდატო კომისიის თავმჯდომარე—**ამხ. ა. ს. შჩერბაკოვი.**

სამანდატო კომისიის წევრები:

ა. მ. ალემასოვი,
ფ. ვ. შაგიმარდანოვი,
აიტბაი ხუდაი-ბერეგანოვი,
კ. ი. ნიკოლაევა,
ა. ე. კორნეიჩუკი,
მ. დ. დიუკანოვი,
ნ. ი. სუგონიაკა,
კულუან უტიგალიევი,
გ. ა. არუთინიანი,
თეიმურ იმამ ყული-ოღლი ყულიევი.

სამანდატო კომისიის არჩევის შემდეგ კავშირის საბჭოს პირველი სხდომა იხურება. (საკდესი).

საინფორმაციო ცნობა

ეროვნებათა საბჭოს 1938 წლის 12 იანვრის სხდომის შესახებ

12 იანვარს, საღამოს 8 საათზე, ეროვნებათა საბჭოს სხდომათა დარბაზში, კრემლში, შესდგა ეროვნებათა საბჭოს სესიის გახსნა.

დეპუტატ **ამხ. გ. ი. პეტროვსკის** წინადადებით სესიას ხსნის ეროვნებათა საბჭოს უხუცესი დეპუტატი **ამხ. მ. გ. ცხაკაია.**

ამხ. ცხაკაიას მოკლე სიტყვის შემდეგ ეროვნებათა საბჭო შეუდგა ეროვნებათა საბჭოს თავმჯდომარისა და თავმჯდომარის მოადგილეების არჩევნებს.

ეროვნებათა საბჭოს თავმჯდომარედ ერთხმად არჩეულ იქნა **ამხ. ნ. მ. შვერნიკი.**

თავმჯდომარის მოადგილეებად არჩეულ იქნენ **ამხ. ჩ. ა. ახლანოვი და ა. მ. ლევიცკი.**

ამხ. ნ. მ. შვერნიკი
ეროვნებათა საბჭოს თავმჯდომარე

ეროვნებათა საბჭომ მიიღო სესიის მუშაობის შემდეგი რეგლამენტი:

1. ეროვნებათა საბჭოს სესიის სხდომები სწარმოებს საღამოს 6-დან 10 საათამდე.

2. ეროვნებათა საბჭოს სესიის დღის წესრიგის საკითხებზე მომხსენებლებს ამტკიცებს ეროვნებათა საბჭოს თავმჯდომარე.

3. ეროვნებათა საბჭოს დეპუტატთა თვითეულ ჯგუფს, რომელშიც შედის არანაკლებ 50 კაცისა, შეუძლია წამოაყენოს თავისი თანამომხსენებელი.

4. მომხსენებლებს მოხსენებისათვის ეძლევათ 1 საათი და საბოლოო სიტყვისათვის — 30 წუთი; თანამომხსენებლებს თანამოხსენებისათვის — 30 წუთი, საბოლოო სიტყვისათვის — 15 წუთი.

5. ორატორებს სიტყვისათვის ეძლევათ პირველად — 20 წუთი და მეორედ — 5 წუთი.

6. პირადი განცხადებანი და ფაქტიური ცნობები შეიტანება წერილობით და მათ აქვეყნებს ეროვნებათა საბჭოს თავმჯდომარე დაუყოვნებლივ, ან სხდომის ბოლოს, მათი შინაარსის მიხედვით.

7. რიგს გარეშე შეკითხვები შეიტანება წერილობით და ეროვნებათა საბჭოს თავმჯდომარე მათ დაუყოვნებლივ აქვეყნებს.

8. წესრიგისათვის აღებულ სიტყვაზე მიეცემა 5 წუთი.

9. კენჭისყრის მოტივებისათვის მიეცემა 3 წუთი.

რსფსრ, ყაზახეთისა და ბელორუსიის დეპუტატების ჯგუფის სახელით დეპუტატ **ამხ. ნ. ა. ბულგანინის** მიერ შეტანილი წინადადებით ეროვნებათა საბჭომ მიიღო შემდეგი დღის წესრიგი:

1. ეროვნებათა საბჭოს სამანდატო კომისიის არჩევნები;

2. ეროვნებათა საბჭოს მუდმივი კომისიების არჩევა;

3. სსრ კავშირის კონსტიტუციის ზოგიერთ მუხლში ცვლილებათა და დამატებათა შეტანა, სსრ კავშირის ცაკისა და სახკომსაბჭოს მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებებთან დაკავშირებით;

4. არჩევა სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმისა:

ა) სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარისა,

ბ) სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივნისა,

გ) სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის წევრებისა,

5. სსრ კავშირის მთავრობის — სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოს შექმნა;

6. სსრ კავშირის პროკურორის დანიშვნა;

7. დეპუტატთა იმ ხარჯების ანაზღაურების შესახებ, რომლებიც დაკავშირებულია მათ მიერ დეპუტატის მოვალეობის შესრულებასთან.

მიღებულ იქნა დადგენილება განხილულ იქნას კავშირის საბჭოს და ეროვნებათა საბჭოს საერთო სხდომაზე შემდეგი პუნქტები:

3. სსრ კავშირის კონსტიტუციის ზოგიერთ მუხლში ცვლილებათა და დამატებათა შეტანა, სსრ კავშირის ცაკისა და სახკომსაბჭოს მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებებთან დაკავშირებით;

4. სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის არჩევა;

5. სსრ კავშირის მთავრობის — სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოს შექმნა;

6. სსრ კავშირის პროკურორის დანიშვნა;

7. დეპუტატთა იმ ხარჯების ანაზღაურების შესახებ, რომლებიც დაკავშირებულია მათ მიერ დეპუტატის მოვალეობის შესრულებასთან.

ეროვნებათა საბჭოს დეპუტატების რწმუნებათა შესამოწმებლად არჩეულია სამანდატო კომისია შემდეგი შემადგენლობით:

1. კომისიის თავმჯდომარე — **ამხ. სადიკ ნურვეისოვი** — დეპუტატი ყაზახეთის სსრ პეტროპავლოვსკის საქალაქო ოლქიდან.

სამანდატო კომისიის წევრები:

მათე თედორეს-ძე შკირიატოვი — დეპუტატი ტულა-რიაზანის ოლქიდან.

ალექსანდრე ეფიმის-ძე ნიკიტინი — დეპუტატი ყირგიზეთის სსრ კანტის ოლქიდან.

მაცაკ პეტროსის-ძე პაპიანი — დეპუტატი სომხეთის სსრ სტეპანავანის ოლქიდან.

მიხეილ ალექსის-ძე ბურმისტენკო — დეპუტატი ადიგეის ავტონომიური ოლქის მაიკოპის საოლქო ოლქიდან.

სიმონ კონსტანტინეს-ძე ტიმოშენკო — დეპუტატი უკრაინის სსრ ხარკოვის სასოფლო ოლქიდან.

სოფიო პეტრეს-ასული რაჩკო — დეპუტატი ბელორუსიის სსრ სლუცკის სასოფლო ოლქიდან.

ტუსუპ კუზუმბაევი — დეპუტატი ყაზახეთის სსრ ყარაგანდის ოლქიდან.

პოსი ყურბან ნიაზ — დეპუტატი თურქმენეთის სსრ სტალინის ოლქიდან.

აკაკი ალექსის-ძე ხორავა — დეპუტატი საქართველოს სსრ გეგეჭკორის ოლქიდან.

იბრაჰიმ ხუდაიკულოვი — დეპუტატი უზბეკეთის სსრ კატაკურგანის ოლქიდან.

შემდეგ ეროვნებათა საბჭო შეუდგა ეროვნებათა საბჭოს მუდმივი კომისიების საკითხის განხილვას.

წინადადება საკანონმდებლო განზრახულობათა კომისიის შექმნის შესახებ დეპუტატთა ჯგუფის სახელით შეიქვს **ამხ. ნ. მ. მარჩაკს.**

ეროვნებათა საბჭო ამტკიცებს საკანონმდებლო განზრახულობათა კომისიის შემადგენლობას 10 კაცის რაოდენობით.

კომისიის შემადგენლობაში არჩეული არიან:

1. კომისიის თავმჯდომარე **ამხ. პეტრე ანდრიას-ძე ტიურკინი** — დეპუტატი ლენინგრადის სასოფლო ოლქიდან.

კომისიის წევრები:

2. **სადიკ ნურპეისოვი** — დეპუტატი ყაზახეთის სსრ პეტროპავლოვსკის საქალაქო ოლქიდან.

3. **რიზა ხალილ ოღლი ველიბეკოვი** — დეპუტატი სომხეთის სსრ ვედინოს ოლქიდან.

4. **ნიკოლოზ ალექსის-ძე პეტრუნიჩევი** — დეპუტატი მარის ასსრ ზვენიგოვსკის ოლქიდან.

5. **ვალენტინ თედორეს-ასული პიკინა** — დეპუტატი მარის ასსრ იოშკარ-ოლინსკის საქალაქო ოლქიდან.

6. **კალისტრატე ექვთიმეს-ძე ნეზდიმენკო** — დეპუტატი უკრაინის სსრ შეპეტოვკის ოლქიდან.

7. **ბორის ევგენის-ძე ვედენეევი** — დეპუტატი კარელიის ასსრ კანდალაშის ოლქიდან.

8. **ალი ჰუსეინოვი აღა-ჰუსეინ მეჰტი ოღლი** — დეპუტატი აზერბეიჯანის სსრ კასუმ-იზმაილოვის ოლქიდან.

9. **ვლადიმერ გიორგის-ძე დეკანოზოვი** — დეპუტატი საქართველოს სსრ ახალციხის ოლქიდან.

10. **მარიამ იაკობის-ასული პეტროვა** — დეპუტატი რსფსრ კალინინის ოლქიდან.

წინადადება ეროვნებათა საბჭოს საბიუჯეტო კომისიის შექმნის შესახებ შეაქვს დეპუტატს **ამხ. ა. ი. სტეცკის.**

ეროვნებათა საბჭო ირჩევს ეროვნებათა საბჭოს საბიუჯეტო კომისიას 13 კაცის შემადგენლობით:

1. კომისიის თავმჯდომარე — **ივანე სერგეის-ძე ხოხლოვი** — დეპუტატი რსფსრ მოსკოვის სასოფლო ოლქიდან.

კომისიის წევრები:

2. **კირილე ვასილის-ძე სუხომლინი** — დეპუტატი უკრაინის სსრ ჟმერინკის ოლქიდან.

3. **ორუჟ ველი კიში ოღლი ჰუსეინოვი** — დეპუტატი აზერბეიჯანის სსრ კიროვაბადის ოლქიდან.

4. **მიხეილ ტიმოთეს-ძე ფინოგენოვი** — დეპუტატი ბელორუსიის სსრ გომელის საქალაქო ოლქიდან.

5. **პავლე ივანეს-ძე კორობოვი** — დეპუტატი ჩელიაბინსკის ოლქიდან.

6. **სიმონ გიორგის-ძე ხოშტარია** — დეპუტატი აფხაზეთის ასსრ გაგრის ოლქიდან.

7. **მემედ იბრაგიმის-ძე იბრაგიმოვი** — დეპუტატი ყირიმის ასსრ ბახჩისარაის ოლქიდან.

8. **სერკას ალიევი** — დეპუტატი თურქმენეთის სსრ ჩარჯუის ოლქიდან.

9. **პულატ ბობოკალონოვი** — დეპუტატი ტაჯიკეთის სსრ ლენინბადის სასოფლო ოლქიდან.

10. **ჭერომ კენებაევი** — დეპუტატი ყირგიზეთის სსრ გულჩინსკის ოლქიდან.

11. **ტატიგელი კუჟანოვი** — დეპუტატი ყაზახეთის სსრ აიაგუზის ოლქიდან.

12. **მუხამედჯან იულდაშევი** — დეპუტატი უზბეკეთის სსრ ტაშკენტ-კიროვსკის ოლქიდან.

13. **პეტრე ივანეს-ძე შპილევოი** — დეპუტატი უკრაინის სსრ სტალინოს ოლქიდან.

ეროვნებათა საბჭო ღებულობს დეპუტატ **ო. ი. შმიდტის** წინადადებას, რომელიც მან შემოიტანა მოსკოვის, თბილისის ასს რესპუბლიკის და ლენინგრადის დეპუტატთა ჯგუფის სახელით, საგარეო საქმეთა კომისიის დაარსების შესახებ.

ეროვნებათა საბჭო ადგენს შექმნას ეროვნებათა საბჭოს საგარეო საქმეთა კომისია 10 წევრის შემადგენლობით:

1. კომისიის თავმჯდომარე — **ნიკოლოზ ალექსანდრეს-ძე ბულგანინი.**

კომისიის წევრები:

2. **ალექსი მიხეილის-ძე ლევიცკი** — დეპუტატი ბელორუსიის სსრ ვიტებსკის საქალაქო ოლქიდან.

3. **ნიკოლოზ მაკარის-ძე მარჩაკი** — დეპუტატი უკრაინის სსრ კიევის საქალაქო ოლქიდან.

4. **ჯურაბეკ ისკანდ როვი** — დეპუტატი ტაჯიკეთის სსრ კანიბადამის ოლქიდან.

5. **ალექსანდრე ნიკოლოზის-ძე პოსკრებიშევი** — დეპუტატი ბაშკირეთის ასსრ ბელებეევსკის ოლქიდან.

6. **მაცაკ პეტრეს-ძე პაპიანი** — დეპუტატი სომხეთის სსრ სტეპანავანის ოლქიდან.

7. **პეტრე ათანასეს-ძე ვერშკოვი** — დეპუტატი საქართველოს სსრ თბილისის 26 კომუნარის სახელობის ოლქიდან.

8. **სოლომონ აბრამის-ძე ლოზოვსკი** — დეპუტატი ყირგიზეთის სსრ მოლოტოვის ოლქიდან.

9. **სიმონ კონსტანტინეს-ძე ტიმოშენკო** — დეპუტატი უკრაინის სსრ ხარკოვის სასოფლო ოლქიდან.

10. **ოტო იულის-ძე შმიდტი** — დეპუტატი რსფსრ ყაზანის ოლქიდან.

მუდმივი კომისიების არჩევის შემდეგ ეროვნებათა საბჭოს სესიის პირველი სხდომა დაიხურა.

კავშირის საბჭოს 1938 წლის 12 იანვრის სხდომა

დეპუტატ ა. ნ. ბახის სიტყვა კავშირის საბჭოს პირველი სესიის გახსნისას

ამხანაგებო, ჩვენი ქვეყნის 90 მილიონ ამომრჩევლის ნება-სურვილით ჩვენ დაგვეკისრა სპატიო და პასუხისაგები მოვალეობა გავხსნათ და ჩვენატაროთ საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის უზენაესი საბჭოს პირველი სესია დიად სტალინურ კონსტიტუციასთან სრული შეფარდებით **(მქუხარე ტაში).**

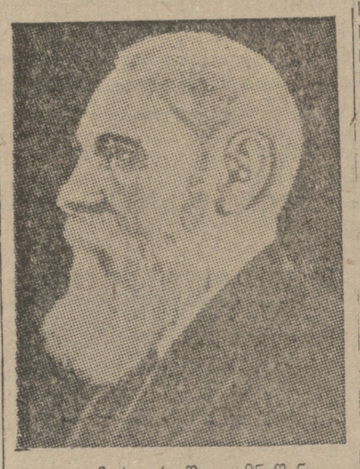

სტალინური კონსტიტუცია მოასწავებს ახალ დიად ერას კაცობრიობის ისტორიაში, საწარმოო ძალაღებისა და საშუალებების კოლექტიურ მფლობელობასა და სარგებლობაზე დაფუძნებული სოციალისტური საზოგადოების ერას.

სტალინური კონსტიტუციის მსოფლიო-ისტორიული მნიშვნელობა იმაში მდგომარეობს, რომ მან საკანონმდებლო წესით გააფორმა და გააშუქა ის ღრმა, ძირითადი ცვლილებანი, რომელნიც მოხდა ჩვენს ქვეყანაში ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის შემდეგ.

სტალინური კონსტიტუცია არის არა მარტო ყველაზე უფრო დემოკრატიული კონსტიტუცია, არამედ ალბათ ყველა მსოფლიოში ერთადერთი შემძლებრივად დემოკრატიული კონსტიტუცია. რატომ? იმიტომ, რომ დემოკრატია, ადამიანისა და მოქალაქის უფლება განისაზღვრება არა იმით, რაც კონსტიტუციებში სწერია, არამედ საწარმოო ურთიერთობით. იქ, სადაც საწარმოო საშუალებათა კერძო საკუთრება ბატონობს, იქ გარდუვალად სწარმოებს ადამიანის მიერ ადამიანის ექსპლოატაცია, იქ არ არის და არც შეიძლება იყოს ნამდვილი დემოკრატია, არ არის და არც შეიძლება იყოს თავისუფლება.

ჩვენს ქვეყანაში ოქტომბრის სოციალისტურმა რევოლუციამ დაუბრუნებლად გააუქმა საწარმოო საშუალებათა კერძო საკუთრება და სამუდამოდ მოსპო ადამიანის მიერ ადამიანის ექსპლოატაციის შესაძლებლობა.

ამით განისაზღვრება ჩვენი მშრომელი მასების დამოკიდებულება სოციალისტური მშენებლობისადმი, რასაც ისინი ანხორციელებენ ლენინ-სტალინის პარტიის ხელმძღვანელობით, და სტალინური კონსტიტუციისადმი, რომელიც წარმოადგენს სოციალიზმის გამარჯვებათა საკანონმდებლო გაფორმებას.

არჩევნებში მონაწილე ამომრჩეველთა რაოდენობის მიხედვით, კომუნისტებისა და უპარტიოების ბლოკის კანდიდატებისათვის მიცემულ ხმათა რაოდენობის მიხედვით, 12 დეკემბრის არჩევნების ბადალი, არცერთ სხვა ქვეყანაში არ მოიპოვება. არჩევნები ყველგან სადღესასწაულო ატმოსფეროში, უმნიშვნელოვანესი მოქალაქეობრივი მოვალეობის სიხარულით შესრულების განწყობილებით ჩატარდა. 12 დეკემბრის არჩევნების შედეგებმა გვიჩვენეს, რომ ჩვენი კავშირის მოსახლეობა შესდგება არა დაჩაქსული ჯგუფებისაგან, რომელთაგან თვითეული თავის ცალკეულ ინტერესებს მისდევს, არამედ ერთიანი, მჭიდროდ დარაზმული დიადი კოლექტივისაგან, რომელიც შეგნებულად მიდის ლენინ-სტალინის პარტიის ხელმძღვანელობით უკლასო საზოგადოების აშენების, ახალი, სამართლიანი და ბედნიერი ცხოვრების აშენების გზით. **(მქუხარე ხანგრძლივი ტაში).**

ამხანაგებო, დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის დროიდან განვლილმა ოცმა წელმა მიგვიყვანა იქამდე, რომ ჩვენ არა მარტო ავაგეთ სოციალისტური საზოგადოების შენობის მტკიცე საძირკველი, არამედ აგრეთვე სახურავში მოვიყვანეთ მთელი შენობა, როგორც ამას მოწმობს ყველა ჩვენ მიერ განხორციელებული, საყოველთაო ცნობილი მიღწევა პოლიტიკური, ეკონომიური და კულტურული მოღვაწეობის სხვადასხვა დარგში. მაგრამ ჩვენ ჯერ კიდევ ბევრი რთული და ძნელი სამუშაო გვაქვს შესასრულებელი ამ შენობის სრულყოფილად და მოსაწყობად. სსრ კავშირის უზენაეს საბჭოში შემდგომი სოციალისტური მშენებლობის საკითხები ყველაზე უფრო აქტუალურ როლს ითამაშებენ.

ამ საკითხებიდან პირველი რიგის საკითხებად უნდა ჩაითვალოს შრომის სტახანოვური ნაყოფიერების რაციონალურად გამოყენება ტექნიკური პროცესების სათანადო სრულყოფის გზით.

ერთერთ თავის ნაშრომში ვ. ი. ლენინმა აღნიშნა, რომ როგორც კაპიტალიზმმა მოიპოვა გამარჯვება ფეოდალიზმზე საფაბრიკო – საქარხნო შრომის ნაყოფიერების უდიდესი გადიდებით ბატონყმური შრომის ნაყოფიერების დონესთან შედარებით, ისე სოციალიზმიც მოიპოვებს გამარჯვებას კაპიტალიზმზე კოლექტიური სოციალისტური შრომის ნაყოფიერების უდიდესი გადიდებით კაპიტალისტური საზოგადოების შრომის ნაყოფიერებასთან შედარებით.

სტახანოვურმა მოძრაობამ, რომელმაც მოიცვა მშრომელთა მასები სახალხო მეურნეობის სხვადასხვა დარგში, და რომელიც გაიზარდა ჩვენი სოციალისტური მშენებლობის ღიადაგზე, ბრწყინვალედ დაადასტურა დიდი მასწავლებლის განჭვრეტა.

ტექნიკური პროცესების სრულყოფა შრომის სტახანოვური ნაყოფიერების შესაბამისად, ჩვენი მრეწველობისა და მთელი სახალხო მეურნეობის ფართო პორიზონტებს შლის. კაპიტალისტურ ქვეყნებში საწარმოთა საწარმოო სიმძლავრის დიდი ამაღლება, დაფუძნებული შრომის ნაყოფიერების გადიდებაზე, გარდუვალად გამოიწვევდა ჭარბწარმოებასა და ეკონომიურ კრიზისს. ჩვენში კი ოვი იწვევს მხოლოდ სამუშაო დღის შემცირებას, სამუშაო დღისა, რომელიც სსრ კავშირში უკვე ახლაც უფრო მცირეა, ვიდრე რომელიმე სხვა ქვეყანაში. სამუშაო დღის შემცირება კი შესაძლებლობას აძლევს მშრომელებს მეტი დრო დაუთმონ კულტურულ საქმიანობას, ამაღლონ თავისი კულტურული დონე, ესე-იგი ხელს უწყობს ფიზიკურ შრომასა და გონებრივ შრომას შორის განსხვავების განუწყვეტელ წაშლას.

წარმოების ზრდის პარალელურად ჩვენ დიდი ყურადღება უნდა დავუთმოთ მუშაობის შემდგომ გაშლას მშრომელი მასების კულტურულ-საყოფაცხოვრებო მომსახურებისათვის.

ამხანაგებო, ჩვენი წარმატებანი დიდია. მაგრამ ჩვენ არ გვავიწყდება არც მტრები, არც კაპიტალისტური გარემოცვა. მტრები ჩვენს წარმატებებში ხედავენ მომაკვდინებელ საფრთხეს კაპიტალისტური წყობილებისათვის, რომელსაც ისინი იცავენ. და, თუ ჩვენ უკანასკნელ წლებში თავდასხმა არ განვიცადეთ, მხოლოდ იმიტომ, რომ ჩვენი წითელი არმიის საუცხოო მდგომარეობა მათში იწვევს შიშს, რომ თუ ისინი თავს დაგვესხნენ, ხელი არ დაეყრებათ. **(მქუხარე, ხანგრძლივი ტაში).**

ამხანაგებო, მართლაც ჩვენი წითელი არმია ერთერთი საუკეთესო არმიაა თავისი სამხედრო მომზადებითა და თავისი შეიარაღებით. ამავე დროს იგი უეჭველად და უთუოდ საუკეთესოა თავისი ერთგულებით სამშობლოსადმი.

კაპიტალისტურ ქვეყნებში არსებობენ აკომპლექტებენ მშრომელებისაგან, რომლებიც კაპიტალისტური წყობილების ჩაგრულ კლასობრივ მტრებს წარმოადგენენ. და დისციპლინას ამ არმიებში იცავენ მხოლოდ მკაცრი სასჯელის გზით.

ჩვენი წითელი არმია — მშრომელი მასების ხორცი-ხორცთაგანი — ხალხის ახალი, ბედნიერი ცხოვრების მშენებლობის საერთო საქმის მხურვალე და თავდადებული ერთგულია.

ჩვენ ყოველნაირად ვისწრაფვით მშვიდობიანობისადმი არა მარტო იმიტომ, რომ გვეზიზღება და გვძაგს სრულიად უდანაშაულო ადამიანთა ხოცვა-ჟლეტა, არამედ აგრეთვე იმიტომ, რომ ომი შეაფერხებდა ჩვენს სოციალისტურ მშენებლობას. ჩვენ გვინდა მშვიდობიანობა, მაგრამ თუ თავს დაგვესხმიან, ჩვენ ყველანი, როგორც ერთი კაცი, გამძვალთ ჩვენი სოციალისტური სამშობლოს დასაცავად, და მაშინ, ვაი ჩვენს მტრებს. **(მქუხარე ხანგრძლივი ტაში. ყველა ფეხზე დგება. შეძახილი: „გაუმარჯოს ჩვენს წითელ არმიას!“. ძახილი: „ვაშა!“).**

ამხანაგებო, ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის დროიდან განვლილი ოცი წლის ისტორია, იმ გრანდიოზულ წარმატებათა ისტორია, რომლებიც მოპოვებულია, ჯერ მონისტური პარტიის ხელმძღვანელობით, საბჭოთა მშრომელი მასების ძალღონისა და ენერგიის დაძაბვით, გულმოდგინე შესწავლის საგანი იქნება მომავალ საუკუნეებში. ჩვენი თანამედროვეებისათვის კი იგი წარმოადგენს იმის ნათელ მაგალითს, თუ რისი მიღწევა შეუძლიათ მშრომელ მასებს, როდესაც ნათლად ესმით თავისი კლასობრივი ინტერესები და შეურყეველი ნებისყოფით მზად არიან მათი განხორციელებისათვის სიბრძოლველად.

ამხანაგებო, გაუმარჯოს ჩვენი ქვეყნის მშრომელებს, რომელთაც ლენინ-სტალინის პარტიის ხელმძღვანელობით შეჰქმნეს მსოფლიოში პირველი დიადი სოციალისტური სახელმწიფო! **(დარბაზში მყოფნი ფეხზე დგებიან, მქუხარედ უკრავენ ტაშს).**

გაუმარჯოს საკავშირო კომუნისტურ პარტიას **(მქუხარე ტაში),** მშრომელთა ავანგარდს, რომელშიც ჩვენთან ერთად გადაიტანა თავის მხრებზე ჩვენი დიადი მშენებლობის ყველა სიძნელე. **(მქუხარე ტაში).**

ამხანაგებო, კავშირის საბჭოს პირველ სესიას გახსნილად ვაცხადებ.

(დარბაზში მყოფნი ფეხზე დგებიან, მქუხარედ უკრავენ ტაშს. ტაში ოვაციაში გადადის).

შეძახილები ადგილებიდან: „გაუმარჯოს ამხანაგ სტალინს, „ვაშა!“.

(მქუხარე ტაში, რომელიც ოვაციაში გადადის, „ვაშას“ ძახილი).

სსრ კავშირის 1-ლი მოწვევის უზენაესი საბჭოს 1-ლი სესია

კავშირის საბჭოს 1938 წლის 12 იანვრის სხდომა

დეპუტატ ა. ა. ჟდანოვის სიტყვა

ამხანაგებო, მოსკოვის, ლენინგრადის, კიევისა და თბილისის დეპუტატთა ჯგუფმა დამავალა წარგუდგინო კავშირის საბჭოს პირველ სესიას განსახილველად წინადადება, რათა შეტანილ იქნას კავშირის საბჭოს პირველი სესიის დღის წესრიგში შემდეგი საკითხები:

პირველი საკითხი—კავშირის საბჭოს სამანდატო კომისიის არჩევნები.

მოტივები ამ საკითხის დასასმელად გამომდინარეობს კონსტიტუციის მე-50 მუხლიდან, რის თანახმად კავშირის საბჭო და ეროვნებათა საბჭო ირჩევენ სამანდატო კომისიებს, რომლებიც ამოწმებენ თითეული პალატის დეპუტატთა რწმუნებებს.

მეორე საკითხი—კავშირის საბჭოს მუდმივი კომისიების არჩევის შესახებ.

ამ საკითხის დასმის მიზანშეწონილება ნაკარნახევია აუცილებლობით მომზადდეს კავშირის საბჭოს სესიის სხდომებისათვის საკითხები, რომლებიც ეხება კავშირის საბჭოს კომპეტენციას: კანონების, ბიუჯეტის მომზადება და სხვ.

ყველა ამ საკითხზე ალბათ, მიზანშეწონილია მოეწყოს კავშირის საბჭოს მუდმივი კომისიები.

დღის წესრიგის მესამე საკითხი—ცვლილებათა და დამატებათა შეტანა სსრ კავშირის კონსტიტუციის ზოგიერთ მუხლში, სსრ კავშირის ცაკისა და სახკომსაბჭოს მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებებთან დაკავშირებით.

ცნობილია, რომ კონსტიტუციის მიღების დროიდან ერთ წელზე მეტი გავიდა.

ამ ხნის განმავლობაში, სახელმწიფოს მართვის მოთხოვნილებებთან დაკავშირებით, სსრ კავშირის ცაკმა და სახკომსაბჭომ მთელი რიგი ცვლილებანი შეიტანეს სსრ კავშირის კონსტიტუციის ზოგიერთ მუხლში, ცვლილებანი, დაკავშირებულნი ახალი ოლქების შექმნასთან მოკავშირე რესპუბლიკების შემადგენლობაში, ახალი სახალხო კომისარიატების შექმნასთან და სხვ.

დეპუტატთა ჯგუფი, რომელმაც დამავალა გადმოგცეთ მოსაზრებანი დღის წესრიგის შესახებ, მიზანშეწონილად სთვლის, რომ კონსტიტუციის ზოგიერთ მუხლში ცვლილებათა და დამატებათა შეტანის საკითხი, რომლებიც მიღებულია კავშირის საბჭოს სესიამდე, განხილულ იქნას კავშირის საბჭოში.

მეოთხე საკითხი, რომლის შეტანაც დღის წესრიგში საჭიროდ მიგვაჩნია, არის სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის არჩევა.

მეხუთე საკითხი—სსრ კავშირის მთავრობის—სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოს შექმნა.

მეექვსე საკითხი—სსრ კავშირის პროკურორის დანიშვნა.

მეშვიდე საკითხი—დეპუტატთა იმ ხარჯების ანაზღაურება, რაც დაკავშირებულია მათი სადეპუტატო მოვალეობის შესრულებასთან.

ამ საკითხის დასმის მიზანშეწონილება ნაკარნახევია აუცილებლობით მომზადდეს კავშირის საბჭოს სესიის სხდომებისათვის საკითხები, რომლებიც ეხება კავშირის საბჭოს კომპეტენციას: კანონების, ბიუჯეტის მომზადება და სხვ.

ყველა ამ საკითხზე ალბათ, მიზანშეწონილია მოეწყოს კავშირის საბჭოს მუდმივი კომისიები.

დღის წესრიგის მესამე საკითხი—ცვლილებათა და დამატებათა შეტანა სსრ კავშირის კონსტიტუციის ზოგიერთ მუხლში, სსრ კავშირის ცაკისა და სახკომსაბჭოს მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებებთან დაკავშირებით.

ცნობილია, რომ კონსტიტუციის მიღების დროიდან ერთ წელზე მეტი გავიდა.

ამ ხნის განმავლობაში, სახელმწიფოს მართვის მოთხოვნილებებთან დაკავშირებით, სსრ კავშირის ცაკმა და სახკომსაბჭომ მთელი რიგი ცვლილებანი შეიტანეს სსრ კავშირის კონსტიტუციის ზოგიერთ მუხლში, ცვლილებანი, დაკავშირებულნი ახალი ოლქების შექმნასთან მოკავშირე რესპუბლიკების შემადგენლობაში, ახალი სახალხო კომისარიატების შექმნასთან და სხვ.

დეპუტატთა ჯგუფი, რომელმაც დამავალა გადმოგცეთ მოსაზრებანი დღის წესრიგის შესახებ, მიზანშეწონილად სთვლის, რომ კონსტიტუციის ზოგიერთ მუხლში ცვლილებათა და დამატებათა შეტანის საკითხი, რომლებიც მიღებულია კავშირის საბჭოს სესიამდე, განხილულ იქნას კავშირის საბჭოში.

მეოთხე საკითხი, რომლის შეტანაც დღის წესრიგში საჭიროდ მიგვაჩნია, არის სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის არჩევა.

მეხუთე საკითხი—სსრ კავშირის მთავრობის—სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოს შექმნა.

მეექვსე საკითხი—სსრ კავშირის პროკურორის დანიშვნა.

აი ის წინადადებანი, რომლებიც უნდა მომეხსენებინა დეპუტატთა ჯგუფის დავალებით.

ეროვნებათა საბჭოს 1938 წლის 12 იანვრის სხდომა

დეპუტატ მ. გ. ცხაკაიას სიტყვა ეროვნებათა საბჭოს პირველი სესიის გახსნისას

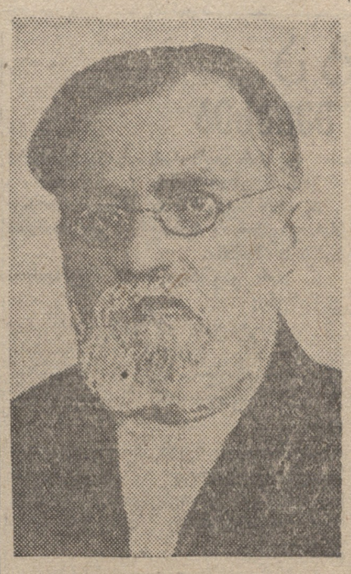

ძვირფასო ამხანაგებო, სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს ეროვნებათა საბჭოს დეპუტატებო! ნება მიბოძეთ ჩვენი პირველი სესიის გახსნის წინ მოკლედ გადავავლო თვალი არჩევნების ისტორიას. დღევანდელი საზეიმო დღე — დიადი, ჭეშმარიტად საყოველთაო - სახალხო დღესასწაულია, — მსოფლიოში ყველაზე თავისუფალი და ყველაზე დემოკრატიული კონსტიტუციის — სტალინური სოციალისტური კონსტიტუციის საფუძველზე არჩეული უზენაესი საბჭოს სესიის გახსნის დღეა. **(ტაში, „ვაშას“ ძახილი).**

მართლაც, ამხანაგებო, როგორია არჩევნების ისტორია? როგორია არჩევნებში კომუნისტებისა და უპარტიოების ბლოკის გამარჯვების შედეგები? მაგალითად: მოსკოვში არჩევნებში მონაწილეობდა ამომრჩეველთა 99,13 პროცენტი, ლენინგრადში — 96,3 პროცენტი, მინსკში — 99,6 პროცენტი, ბაქოში — 95,5 პროცენტი, თბილისში — 95,6 პროცენტი...

ეს მსოფლიოში, ყველაზე დემოკრატიულ ქვეყნებშიაც კი, უჩვეულო შედეგებია! საიდან არის ყოველივე ეს? იქიდან, ძვირფასო ამხანაგებო, რომ მუშათა კლასის დიქტატურის ჩვენს მრავალეროვან სახელმწიფოში, მუშათა და გლეხთა დიად სახელმწიფოში სოციალიზმი უკვე განხორციელებულია, იგი შევიდა ყოფაცხოვრებაში, ხალხთა ყოველდღიურ ცხოვრებაში.

ჩვენი საბჭოთა ხალხების ძმობა, ერთობა და ლენინ-სტალინის დიდი პარტიის გარშემო მათი შემოკრებაა უძლეველს ხდის ჩვენს სამშობლოს. ჩვენ, როგორც იტყვიან, დევკაცის ნაბიჯით პირდაპირ და შეუკავებლად მივდივართ სრული კომუნიზმისაკენ მთელს სსრ კავშირში, მის თერთმეტსავე მოკავშირე რესპუბლიკაში და მათში შემავალ ავტონომიურ ნაწილებში.

სსრ კავშირის ყველა ტომი, ერი, ხალხი გამსჭვალულია დიადი ენტუზიაზმით, დიადი სოციალისტური შეჯიბრებით — ყველაზე ნაყოფიერი სოციალისტური შრომის ამ კომუნისტური მეთოდით, გატაცებულია სოციალიზმის მშენებლობით, დიადი კულტურის მშენებლობით, ხალხთა კომუნისტური ძმობის განმტკიცებით.

ჩვენ, ამხანაგებო, ვქმნით ახალ ცხოვრებას, ახალ ცივილიზაციას, ახალ კულტურას, ფორმით ნაციონალურს, შინაარსით სოციალისტურს.

ეროვნებანი, რომელნიც მეფის რეჟიმის დროს ყველაზე ჩამორჩენილნი და უმეცარნი იყვნენ, ახლა სსრ კავშირის თავისუფალ ხალხებად გახდნენ. მათ მოიშორეს ნაციონალური შეზღუდულობის, ერთმანეთისადმი უსიყვარულობისა და ცუდი მეზობლობის მთელი თავისი ძველი ნაჭუჭი და აშენებენ ერთად, საერთო თანამშრომლობით სოციალისტურ ინდუსტრიას და სოციალისტურ სასოფლო მეურნეობას. საბჭოთა კავშირში მოსახლე ყველა ხალხი და ეროვნება ერთსულოვნად დადგა ლენინ-სტალინის დიადი პარტიის ინტერნაციონალური წითელი დროშის ქვეშ. **(ტაში).**

მათი შვილები ჩვენს მამაც გმირულ წითელ არმიაშიც, ჩვენი დიადი სამშობლოს საზღვრების უშიშარ, ყოველსათნოებით დაცვის პოზიციებზეც გზას უღობავენ ყველა დივერსანტს, საერთაშორისო ავაზაკს ჯაშუშებს. ფაშისტები მიის ორგიდნენ და მისწრაფვიან გაიჩეხონ ჩვენი საზოგადოების ფენებში და ჩვენი პარტიის რიგებშიაც კი თავიანთი ფარული, შენიღბული აგენტები. ფაშისტები ამ აგენტებს აგზავნიან საზღვარგარეთ ტროცკისტ - ბუხარინელ ბანდიტებსა, ბურჟუაზიულ ნაციონალისტებსა და ხალხის სხვა მტრებს შორის.

მაგრამ რევოლუციის ჩვენი საბელოვანი დამცველნი, პირველი მარშლის, მამაცი წითელი არმიის სახელოვანი სარდლის ამხანაგ ვოროშილოვისა და სოციალისტური წითელი დაზვერვის სახელოვანი სახალხო კომისრის ამხანაგ ეჟოვის სახით, სსრ კავშირის ყველა ხალხისა და ერის დახმარებით, დაუზოგავად ანადგურებენ ხალხის მტრებს თვით რესპუბლიკების შიგნით და ჩვენი დიადი სამშობლოს — სსრ კავშირის ყველა საზღვარზე. ჩვენი საბჭოთა ქვეყანა მიუწვდომელია ფაშისტებისათვის და იმპერიალიზმის ყველა მსოფლიო მტაცებლებისათვის.

ლენინ-სტალინის პარტიის დიადმა ორგანიზატორულმა ძალამ უზრუნველჰყო კომუნისტთა და უპარტიოთა ბლოკის გამარჯვება უზენაეს საბჭოს არჩევნებში. კომუნისტთა და უპარტიოთა ეს გამარჯვება ზენაესი საბჭოს არჩევნებში, ეს გამარჯვება, ძვირფასო ამხანაგებო, ეროვნებათა საბჭოს დეპუტატებო, ათკეცებს ჩვენს სიმძლავრეს, აძლიერებს ჩვენს ლტოლვას სსრ დიადი კავშირის წითელი დედაქალაქის — მოსკოვისაკენ, როგორც ჩვენს მშობლიურ ქალაქისაკენ, და ჩვენს ზენებარე სიყვარულს დიადი რუსი ხალხისადმი, რომელმაც პირველმა აჯანყება საბჭოეთში ძალა-უფლებისათვის, მუშათა კლასის დიქტატურისათვის, სოციალისტური შრომის ზეიმისათვის, მუშათა და გლეხთა დიადი მეგობრობისათვის ბრძოლის დიადი დროშა.

მადლობა, მხურვალე მადლობა თელ რუს ხალხს! დიდი მადლობა ენინის ქალაქის — ძლევამოსილი ოლეტარული რევოლუციის აკვანს მუშებს! მხურვალე მადლობა ვენი წითელი დედაქალაქის — მოსკოვის მუშებს, ივანოვოს ფეიქრებს და ფეიქარ ქალებს, დონბასის, ბაქოს, ურალის, თბილისის მუშებს, ჩვენი რკინიგზის ტრანსპორტის მუშებს და ქალაქისა და სოფლის ყველა მშრომელს, რომელნიც ჰქმნიან მასობრივ სტახანოვურ მოძრაობას, რაც უზრუნველჰყოფს კომუნიზმის ზეიმს დედამიწის ერთმეექვსედ ნაწილზე. **(მჟუხარე ტაში, რომელიც ხანგრძლივ ოვაციაში გადადის. მილმების შეძახილები ხალხთა დიადი თანამეგობრობის პატივსაცემად გაისმის მრავალ ნაციონალურ ენაზე).**

ამხანაგებო, გილოცავთ რა სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს ეროვნებათა საბჭოს პირველი სესიის გახსნის დღეს, მე მხურვალედ ვისურვებ, რათა ჩვენ არასოდეს არ დაგვეკარგა ყანა, რომ ჩვენ — უზენაესი საბჭოს დეპუტატები — მხოლოდ ხალხის მსახურნი ვართ, რომელმაც ჩვენ წარმოგვგზავნა. ვანხორციელებთ რა ხალხის განაწესებს, ჩვენ მუდამ გვაფრთოვანებს დიდი ლენინის და სოციალისტური კონსტიტუციის შემოქმედის, ხალხთა ბელადის, ჩვენი უსაყვარლესი, დიდი სტალინის ხსოვნისადმი სიღრმე. **(მჟუხარე ტაში, რომელიც ოვაციაში გადადის. მილმების შეძახილები ამხანაგი სტალინის პატივსაცემად გაისმის სსრ კავშირის ხალხთა ენებზე).**

ამ მოკლე სიტყვით და სურვილებით მე სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს ეროვნებათა საბჭოს პირველ სესიას გახსნილად ვაცხადებ. **(მჟუხარე ტაში. შეძახილები: „ვაშა!“ ოვაცია. დეპუტატები თავიანთ მშობლიურ ენებზე მისალმებიან ამხანაგ სტალინს. მისალმების შეძახილებს ახლავს მჟუხარე ოვაცია, რაც რამდენიმე წუთს გრძელდება).**

დეპუტატ ნ. მ. მარჩაკის სიტყვა

— ამხანაგო დეპუტატებო, ეროვნებათა საბჭოს უკრაინელ, დაღისტნელ და ბელორუსელ დეპუტატთა ჯგუფისაგან წინადადება შემომაქვს შეიქმნას მუდმივი კომისია საკანონმდებლო განზრახულებათა შესახებ. ამ კომისიის შექმნის აუცილებლობას ჩემ მიერ დასახელებული დეპუტატები ასაბუთებენ შემდეგით: სსრ კავშირის კონსტიტუციის მე-32 მუხლში ნათქვამია: „სსრ კავშირის საკანონმდებლო ხელისუფლებას ახორციელებს მხოლოდ და მხოლოდ სსრ კავშირის უზენაესი საბჭო“; ყველა კანონი, რომლებიც შეტანილი იქნება ეროვნებათა საბჭოს, სწორედ ისე, როგორც კავშირის საბჭოს, განსახილველად, წინასწარ უნდა იქნას განხილული და მომზადებული კომისიების მიერ.

მე, ამხანაგებო, დეპუტატთა იმ ჯგუფთან ერთად, რომელმაც დამავალა აქ გამოსვლა, ვფიქრობ, რომ ეროვნებათა საბჭოს ასეთი მუდმივი კომისიის შექმნა სავსებით მიზანშეწონილი იქნება.

დეპუტატ ნ. ა. ბულგანინის სიტყვა

ამხანაგებო, რუსეთის სფსრ რესპუბლიკის, უკრაინის და ბელორუსიის დეპუტატთა ჯგუფმა დამავალა გამოვიდე ეროვნებათა საბჭოს პირველი სესიის დღის წესრიგის საკითხების შესახებ.

დასახელებულ დეპუტატთა ჯგუფი საჭიროდ სთვლის შეტანილ იქნას დღის წესრიგში შემდეგი საკითხები:

1. ეროვნებათა საბჭოს სამანდატო კომისიის არჩევნები.
2. ეროვნებათა საბჭოს მუდმივი კომისიების არჩევა.
3. ცვლილებათა და დამატებათა შეტანა სსრ კავშირის კონსტიტუციის ზოგიერთ მუხლში, სსრ კავშირის ცაკისა და სახკომსაბჭოს მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებებთან დაკავშირებით.
4. სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის არჩევა:
   ა) სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარისა,
   ბ) სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის მოადგილეებისა,
   გ) სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივნისა,
   დ) სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის წევრებისა.
5. სსრ კავშირის მთავრობის—სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოს შექმნა.
6. სსრ კავშირის პროკურორის დანიშვნა.
7. დეპუტატთა იმ ხარჯების ანაზღაურების შესახებ, რაც დაკავშირებულია მათი სადეპუტატო მოვალეობის შესრულებასთან.

რაც შეეხება ამ დღის წესრიგის დასაბუთებას, ჩემ მიერ დასახელებულ დეპუტატთა ჯგუფმა დამავალა გაცნობოთ შემდეგი მოტივები:

პირველი საკითხი—ეროვნებათა საბჭოს სამანდატო კომისიის არჩევნები გათვალისწინებულია საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის კონსტიტუციის მე-50 მუხლით.

მეორე საკითხი—ეროვნებათა საბჭოს მუდმივი კომისიების არჩევის შესახებ. დეპუტატები, რომელთაც დამავალეს გამოსვლა, მიზანშეწონილად სთვლიან შეიქმნას სამივე კომისია, რომელთაც სწორედ ასეთი კომისიების შექმნას. ამ კომისიების შექმნა აუცილებელია იმისათვის, რომ მათ შეეძლოთ საკითხების მომზადება ეროვნებათა საბჭოს გადაწყვეტილებისათვის.

მესამე საკითხი—ცვლილებათა და დამატებათა შეტანა სსრ კავშირის კონსტიტუციის ზოგიერთ მუხლში—გამოწვეულია კავშირის ცაკისა და სახკომსაბჭოს მიერ მიღებული ცნობილი გადაწყვეტილებებით ოლქების დაყოფისა და ახლების შექმნის შესახებ, ახალი სახალხო კომისარიატების შექმნის შესახებ.

ამხანაგებო, იმათ, ვინც დამავალეს გამოვსულიყავი აქ პირველი სესიის ამ დღის წესრიგით, დამავალეს აგრეთვე გაცნობოთ მათი აზრი იმის შესახებ, რომ ჩვენ საჭიროდ ვთვლით მთელი რიგი საკითხები ამ დღის წესრიგიდან გადატანილ იქნას ორივე პალატის საერთო სხდომაზე, ვხელმძღვანელობთ რა კვლავ საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის კონსტიტუციის ცნობილი მუხლებით.

ასე, მაგალითად, ჩვენი კონსტიტუციის მე-48 მუხლი ლაპარაკობს იმაზე, რომ სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის არჩევა სწარმოებს ორივე პალატის საერთო სხდომაზე.

საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის კონსტიტუციის მე-56 მუხლი ლაპარაკობს იმაზე, რომ მთავრობის შექმნა.—საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის ცაკისა და სახკომსაბჭოს მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებებთან დაკავშირებით.

სსრ კავშირის 1-ლი მოწვევის უზენაესი საბჭოს 1-ლი სესია

ეროვნებათა საბჭოს 1938 წლის 12 იანვრის სხდომა

დეპუტატ ო. ი. შმიდტის სიტყვა

ეროვნებათა საბჭოს ამხანაგო დეპუტატებო, შორეულ - აღმოსავლეთის მხარის, უკრაინისა და თათართა ავტონომიური სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკის დეპუტატების ჯგუფის სახელით შემომაქვს წინადადება — მოეწყოს მუდმივი კომისია საგარეო საქმეებისთვის. ასეთი კომისია, ჯერ ერთი — სავსებით შეესაბამება ჩვენს კონსტიტუციას და, მეორე, განისაზღვრება საქმის დედაარსით და ახლანდელი მომენტით.

ჩვენი კონსტიტუციის მე-14 მუხლში აღნიშნულია, თუ რა ფუნქციებია გამოყოფილი სსრ კავშირის, მთელი კავშირის კომპეტენციაში, მისი უმაღლესი ორგანოების სახით. მათ შორის მე-14 მუხლში აღნიშნულია:

ა) კავშირის წარმომადგენლობა საერთაშორისო ურთიერთობაში, სხვა სახელმწიფოებთან ხელშეკრულებათა დადება და რატიფიკაცია;

ბ) ომისა და ზავის საკითხები;

გ) სსრ კავშირის შემადგენლობაში ახალ რესპუბლიკათა მიღება.

ამრიგად, საგარეო საქმეები შედის უმაღლესი ორგანოს — უზენაესი საბჭოს, მათ შორის ჩვენი ეროვნებათა საბჭოს პალატის კომპეტენციაში.

საჭიროა თუ არა ჩვენთვის საგარეო საქმეთა კომისია?

ჩვენი სამშვიდობო პოლიტიკა არის უდიდესი ისტორიული ფაქტორი არა მარტო ჩვენი ქვეყნისათვის, არამედ საერთოდ მთელი მსოფლიოსათვის. საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის კავშირის სამშვიდობო პოლიტიკა გამომდინარეობს ჩვენი ქვეყნის თვითარსიდან, მისი სოციალისტური ბუნებიდან, რომლისთვისაც პრინციპულად უცხოა ყოველგვარი დაპყრობითი ტენდენცია, და რომელიც დაფუძნებულია ყველა, როგორც დიდი, ისე პატარა, ხალხის უფლებათა პატივისცემაზე.

სსრ კავშირის სამშვიდობო პოლიტიკა დაფუძნებულია აგრეთვე იმ უდიდეს მიღწევებზე, რომლებითაც ჩვენი სამშობლო შეხვდა დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის XX წლისთავს, უზენაესი საბჭოს პირველი სესიის მოწვევას, მსოფლიოში ყველაზე დემოკრატიული სტალინური კონსტიტუციის საფუძველზე. **(მქუხარე ტაში).**

ჩვენ აქ მოვედით ხალხის დეპუტატებად იმ კოლოსალური გამარჯვებათა შედეგად, რომლებსაც მიაღწიეს ჩვენი ქვეყნის მშრომელებმა კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელობით, ჩვენი ბელადის, მთელი პროგრესიული კაცობრიობის ბელადის ამხანაგ სტალინის ხელმძღვანელობით. **(მქუხარე ტაში, რომელიც გადადის ოვაციაში, მთელი დარბაზი ფეხზე დგება, „ვაშას“ ძახილი).**

ამ მიღწევებმა ჩვენი ქვეყანა პირველხარისხოვან ინდუსტრიულ სახელმწიფოდ გადააქცია. ამხანაგ სტალინისა და მისი ერთგული თანამებრძოლის, საბჭოთა კავშირის მარშალის ამხანაგ ვოროშილოვის ხელმძღვანელობით **(მქუხარე ხანგრძლივი ტაში. მთელი დარბაზი ფეხზე დგება, შეძახილები: „გაუმარჯოს ამხანაგ სტალინს!“, „გაუმარჯოს ამხანაგ ვოროშილოვს!“, „ვაშა“)** — ჩვენში შეიქმნილია პირველხარისხოვანი წითელი არმია **(მქუხარე ტაში)**, რომელსაც უნარი შესწევს დაიცვას ჩვენი სამშობლო ყოველგვარი ხელყოფისაგან და უზრუნველჰყოს მისი სამშვიდობო პოლიტიკა. **(მქუხარე ტაში).** ხოლო ხელყოფანი კი მშვიდობიანობის წინააღმდეგ შესაძლებელია. უფრო მეტი, მშვიდობიანობა უკანასკნელ წლებში დარღვეულია უკვე დედამიწის სამ ქვეყანაში — აფრიკასა, აზიასა და ევროპაში. დედამიწა უკვე განიცდის ომის მდგომარეობას.

შეგვიძლია თუ არა ჩვენ ამის დავიწუწუება? შეგვიძლია თუ არა ჩვენი მშვიდობიანი მშენებლობის დროს დავივიწყოთ კაპიტალისტური გარემოცვა, რომელიც ჩვენში აქ ჰგზავნის ჯაშუშებს, დივერსანტებს, ის გარემოცვა, რომლის აგენტურა ასე ბრწყინვალედ და თანმიმდევრულად გაანადგურეს ჩვენმა შინსახკომის ერთგულმა მუშაკებმა, სტალინურმა სახალხო კომისარმა ამხ. ეჟოვმა **(მქუხარე, ხანგრძლივი ტაში. მთელი დარბაზი ფეხზე დგება. შეძახილები: „ვაშა, საყვარელი სახალხო კომისარს ნიკოლაზ ივანეს-ძე ეჟოვს!“ მქუხარე ტაში).**

შეგვიძლია თუ არა ჩვენ დავივიწყოთ ეს გარემოცვა, რომელიც საკუთარი ბედისათვის შეშფოთებული, შურით შეჰყურებს ჩვენს გამარჯვებებსა და მიღწევებს?

შეგვიძლია თუ არა ჩვენ არ დავინახოთ, თუ როგორ იზრდება საერთაშორისო ვითარებაში შემაშფოთებელი მოვლენები, თუ როგორ ძალიან ხშირად იბღალება მშვიდობიანობის პრინციპები? ჩვენს თვალწინ ზოგიერთი სახელმწიფო აშკარად არღვევს საერთაშორისო ხელშეკრულებებს. ცდილობენ გამოჰფიტონ ერთი ლიგა. ამავე დროს ცდილობენ შეჰქმნან ახალი კავშირები აშკარა აგრესიული მიზნებით.

ამ საშიშ ვითარებაში, რაც 1914-18 წლების მსოფლიო იმპერიალისტური ომის წინახანების ატმოსფეროს მოგვაგონებს, ჩვენი საბჭოთა კავშირი მთელს მსოფლიოში აღმართულია, როგორც მშვიდობიანობის პურჯი, როგორც კაცობრიობის იმედი **(მქუხარე ტაში).** ამ ვითარებაში სსრ კავშირის უზენაეს ორგანოს არ შეუძლია უაღრესი გულდასმით არ მიაქციოს ყურადღება საერთაშორისო საქმეებს. ამ ყურადღებას იზიარებს მთელი ჩვენი ქვეყანა. 170-მილიონიანი ქვეყნის მთელი მოსახლეობა ერთსულოვნად უჭერს მხარს თავის მთავრობას მის საშინაო და საერთაშორისო პოლიტიკაში **(მქუხარე ტაში).**

ჩვენი ქვეყანა მხარს უჭერს თავის მთავრობას მის სიმტკიცეში დაიცვას ჩვენი მშვიდობიანი აღმშენებლობა მთელი ჩვენი ძლიერებით.

ჩვენმა ქვეყანამ მიაღწია მსოფლიოში არასოდეს არნახულ მორალურ და პოლიტიკურ ერთიანობას, როგორც სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარემ ამხ. მოლოტოვმა სთქვა. **(მქუხარე ტაში. შეძახილები: „გაუმარჯოს საბჭოთა კავშირის მთავრობის მეთაურს ამხანაგ მოლოტოვს!“ მქუხარე ტაში).**

ჩვენი ქვეყანა ერთსულოვნად უჭერს მხარს მშვიდობიან საგარეო პოლიტიკას, რომელსაც ესოდენ ნიჭიერად ატარებს პარტიისა და მთავრობის მითითებით ერთგული სტალინელი, პარტიის ნაცადი წევრი საგარეო საქმეთა სახალხო კომისარი ამხ. ლიტვინოვი **(მქუხარე ტაში).**

მრავალრიცხოვანი ეროვნებანი, რომლებიც შეადგენენ ჩვენს დიად საბჭოთა ხალხს, დაინტერესებულნი არიან მშვიდობიანობით, ხმარს დაუჭერენ მას და შესძლებენ დაიცვან იგი ყოველგვარი ხელყოფისაგან. განა ჩვენ დავთმობთ ჩვენს გამარჯვებებს? არასოდეს! **(მქუხარე ტაში).**

საგარეო პოლიტიკის საკითხების დიდი მნიშვნელობის გამო, დეპუტატთა ხსენებული ჯგუფის სახელით შემომაქვს წინადადება, რათა ეროვნებათა საბჭომ შექმნას საგარეო საქმეთა თავისი მუდმივი კომისია. **(მქუხარე ტაში).**

(საკდესი).

ხალხის არჩეულნი

კავშირის საბჭოში

12 იანვარს ლალის ვარსკვლავების შუქით გასხივოსნებულ მოსკოვის კრემლში შეიკრიბა სოციალიზმის ქვეყნის დიადი პარლამენტი. ჭაღარა კრემლმა გულითადად მიიღო საბჭოთა ქვეყნის ბატონ-პატრონები, სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს დეპუტატები.

კრემლის დიდი სასახლის ვეებერთელა, თეთრი მარმარილოს სასპეტაკით მოელვარე დარბაზი—კავშირის საბჭოს სხდომათა დარბაზი—სწრაფად ივსება დეპუტატებითა და სტუმრებით.

სადეპუტატო ადგილებს იკავებენ მრავალმილიონიანი საბჭოთა ხალხის მიერ წარმოზავნილნი, კომუნისტებისა და უპარტიოების ბლოკის არჩეულნი.

მუშა და გლებ დეპუტატების გვერდით სხდებიან დეპუტატები— მეცნიერნი, ხელოვნებისა და კულტურის მუშაკნი, წითელი არმიის მებრძოლნი და მეთაურნი.

მთელი თვალუწვდენელი საბჭოთა კავშირი წარმოდგენილია ამ ჭეშმარიტად სახალხო პარლამენტში, რომელიც ცხადყოფს სოციალიზმის ქვეყნის მძლავრ ძალასა და სიდიადეს, მის შესანიშნავ ადამიანთა ზრდას.

ოთხ საათს 15 წუთი აკლია. დიპლომატიური კორპუსის წევრები იკავებენ თავიანთ ლოჟებს. გაჭედილია საბჭოთა და უცხოეთის პრესის ლოჟები.

ოთხი საათია. უეცრად იგრიალა მშუხარე ტაშმა. ყველას თვალი მიაპყრობილია ლოჟებზე, სადაც გამოჩნდებიან ამხანაგები სტალინი, მოლოტოვი, კალინინი, ვოროშილოვი, კაგანოვიჩი, ანდრეევი, მიქოიანი, ჩუბარი, კოსიორი, ეჟოვი, ჟდანოვი, ეჟოვი, ლიტვინოვი, პეტროვსკი, შვერნიკი, ხრუშჩოვი, ბულგანინი, დიმიტროვი და სხვები.

უდიდესი აღფრთოვანებით წვდებიან ხალხის არჩეულნი საბჭოთა ხალხის პირველ დეპუტატს იოსებ ბესარიონის-ძე სტალინს და მის თანამებრძოლთ.

რამდენიმე წუთს გრძელდება ხმამაღალი, სიხარულით აღსავსე მისალმებანი სხვადასხვა ენებზე: „ურა!“, „ვაშა“!“, „გაუმარჯოს ამხანაგ სტალინს!“.

დეპუტატს ამხ. ხრუშჩოვს შეაქვს წინადადება—კავშირის საბჭოს პირველი სესიის გახსნა დაევალოს უხუცეს დეპუტატს. უხუცესია დეპუტატი აკადემიკოსი ბახი. კავშირის საბჭოს სესია მხურვალედ მიესალმება ცნობილს საბჭოთა მეცნიერს.

დეპუტატი ამხ. ბახი ადის თავმჯდომარის მაგიდასთან, უდიდეს ყურადღებით ისმენს სესია მის მღელვარე სიტყვას. იგი ლაპარაკობს ოცი წლის ბრძოლის შედეგებზე, მშრომელთა გრანდიოზულ მონაპოვრებზე, სოციალიზმის გამარჯვებაზე. ეს ისტორიული გამარჯვებანი ჩაწერილია სტალინურ კონსტიტუციაში, რომელიც მოასწავებს ახალ დიად ერას კაცობრიობის ისტორიაში, უკლასო სოციალისტური საზოგადოების ერას.

4 საათი და 25 წუთია. დეპუტატი ბახი კავშირის საბჭოს პირველ სესიას გახსნილად აცხადებს.

კავშირის საბჭოს სესიის პრეზიდიუმის შემადგენლობის შესახებ წინადადებით გამოდის დეპუტატი, მოსკოვის საბჭოს თავმჯდომარე ო. ი. შიდროვი. მოსკოვის, ლენინგრადისა და კიევის დეპუტატთა ჯგუფის სახელით მას შეაქვს წინადადება კავშირის საბჭოს თავმჯდომარედ არჩეულ იქნას ლენინ-სტალინის პარტიის საქმისათვის, ჩვენი სოციალისტური სამშობლოს მშრომელთა საქმისათვის მებრძოლი, კავშირის საბჭოს დეპუტატი, აკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის მდივანი და პოლიტბიუროს წევრი ანდრია ანდრიას-ძე ანდრეევი.

სესია მქუხარე ოვაციებით შეიპალმება ამ წინადადებას.

დეპუტატი ამხ. ბახი კენჭს უყრის შეტანილ წინადადებას.

ამხანაგ ანდრეევს ერთხმად ირჩევენ კავშირის საბჭოს თავმჯდომარედ. იგი იკავებს ადგილს თავმჯდომარის მაგიდასთან.

სიტყვა ეძლევა დეპუტატ ამხ. ევტუშენკოს. ოდესის, კიევის, მინსკის დეპუტატთა ჯგუფის სახელით მას შეაქვს წინადადება კავშირის საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილედ არჩეულ იქნას დეპუტატი ტროფიმე დენისის-ძე ლისენკო. ლისენკო—ხარკოვის ოლქის გლების შვილია, უპარტიო, აკადემიკოსი. ამჟამად იგი სათავეში უდგას ოდესის სამეცნიერო-კვლევითს სასელექციო-გენეტიკურ ინსტიტუტს. ანვითარებს რა ბასოფლო-სამეურნეო მეცნიერებას, ლისენკო დარვინის, ტიმირიაზევის, მიჩურინის მტკიცე მიმდევარია. აკადემიკოსმა ლისენკომ წარმატებით გადასწყვიტა თესლის შერჩევა სავაზისულო თესვისათვის, ბამბის და კარტოფილის თესლის სელექციის საკითხი. მისი სახელი ფართოდ ცნობილია ჩვენი ქვეყნის კოლმეურნეთათვის. ლისენკოს მეცნიერული შრომები ფრიად არსებითს პრაქტიკულ დახმარებას გვიწევენ სოციალისტური მინდვრების მოსავლიანობის ამაღლებაში. შესანიშნავი მეცნიერულ შრომებისათვის, სოციალისტური სამშობლოს წინაშე დამსახურებისათვის აკადემიკოსი ლისენკო დაჯილდოებულია ლენინის ორდენით.

დეპუტატ ევტუშენკოს წინადადებას ყველა დეპუტატი მხურვალედ იწონებს. და როდესაც კავშირის საბჭოს თავმჯდომარე ა. ა. ანდრეევი კენჭს უყრის ტ. დ. ლისენკოს კანდიდატურას, დეპუტატები ერთხმად ირჩევენ მას კავშირის საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილედ.

დეპუტატ ამხ. იუსუპოვს უზბეკეთისა და ყაზახეთის რესპუბლიკების, მოსკოვისა და მოსკოვის ოლქის დეპუტატთა ჯგუფის სახელით წინადადება შეაქვს კავშირის საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილედ არჩეულ იქნას უზბეკეთის საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის დეპუტატი სულთან სეგიზბაევი. ამხანაგი სეგიზბაევი უზბეკეთის სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარეა. მან გაიარა სოციალიზმის მშენებლობისათვის ბრძოლის დიდი სკოლა, მას იცნობენ უზბეკეთის, ყაზახეთისა და სხვა რესპუბლიკების ხალხები.

დეპუტატები ერთხმად ირჩევენ ამხ. სეგიზბაევს კავშირის საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილედ.

დეპუტატ ამხ. ალემასოვის წინადადებით სესია ღებულობს რეგლამენტს. ერთხმად მიღებულია აგრეთვე დღის წესრიგი, რომელიც შეიტანა დეპუტატმა ამხ. ჟდანოვმა მოსკოვის, ლენინგრადის, კიევისა და თბილისის დეპუტატთა ჯგუფის სახელით.

კავშირის საბჭოს სამანდატო კომისიის არჩევნების შემდეგ სესიის პირველი სხდომა დახურულად ცხადდება. სესიის მონაწილენი ფეხზე დგებიან და მქუხარე ტაშით მიაცილებენ სხდომის დარბაზიდან მიმავალ ამხანაგ სტალინს, პარტიისა და მთავრობის ხელმძღვანელთ.

მთელი ჩვენი ქვეყნის შეუსუსტებელი ყურადღების პირობებში შეუდგნენ დიდ სახელმწიფოებრივ მუშაობას დიადი საბჭოთა ხალხის არჩეულნი.

ეროვნებათა საბჭოში

ეროვნებათა საბჭოს სხდომის დარბაზი კრემლში აიცსო ხალხის არჩეულებით, დიადი საბჭოთა ქვეყნის ყველა ეროვნების წარმომადგენლებით.

8 საათია. მთავრობის ლოჟაში შედიან ამხანაგები სტალინი, მოლოტოვი, ვოროშილოვი, კაგანოვიჩი, კალინინი, ანდრეევი, მიქოიანი, ჩუბარი, კოსიორი, ეჟოვი, ჟდანოვი.

დეპუტატები ხანგრძლივ მქუხარე ოვაციას უმართავენ ხალხთა ღიდ მასწავლებელს და მეგობარს, „ვაშა სტალინს!“. „ბედნიერი, საამური ცხოვრებისათვის ვაშა სტალინს!“, — დარბაზის ყოველ კუთხედან გაისმის მისალმების აღფრთოვანებული შეძახილები.

საბჭოთა ქვეყნის ხალხებმა თავის დეპუტატებს მისცეს განაწესი გადასცენ დიდ სტალინს სიყვარულისა და ერთგულების გრძნობა, უსაზღვრო მადლობის გრძნობა ბედნიერებისა და საამური ცხოვრებისათვის იმ ქვეყანაში, რომელიც ყველა მშრომელს საყვარელ სამშობლოდ გადაიქცა, დიადი სტალინური კონსტიტუციის ქვეყანაში.

და თვითეული დეპუტატი თავის ენაზე დღეს, თავის ძმურ ოჯახში ურთიერთ გულწრფელობით, მთელი სულით და გულით გამოხატავს საბჭოთა ქვეყნის ხალხთა ამ ერთიან ოვაციას: „დიდება სტალინს, მშობლიურს და საყვარელს!“.

ტრიბუნაზე ადის დეპუტატი ამხ. გ. ი. პეტროვსკი. იგი წინადადებას იძლევა ეროვნებათა საბჭოს სესიის ჯახსნა დაევალოს უხუცეს დეპუტატს, კომუნისტური პარტიის უძველეს წევრს ამხ. მ. გ. ცხაკაიას. სესია ტაშით ხვდება ამ წინადადებას.

ამხ. მ. გ. ცხაკაია სიტყვით მიმართავს დეპუტატებს.

ამხ. ცხაკაია ეროვნებათა საბჭოს სესიას გახსნილად აცხადებს.

რეგლამენტისა და დღის წესრიგის დამტკიცების შემდეგ სესია ირჩევს სამანდატო კომისიას.

სესია იხილავს მთელი რიგი დეპუტატების წინადადებებს ეროვნებათა საბჭოსთან მუდმივი კომისიების შექმნის შესახებ და ადგენს — შეიქმნას საკანონმდებლო განზრახულებათა კომისია, საბიუჯეტო კომისია და საგარეო საქმეთა კომისია.

სოციალიზმის ძლევამოსილი ქვეყნის თავისუფალ ხალხთა მაღალი ნდობით აღფრთოვანებული ეროვნებათა საბჭოს დეპუტატები შეუდგნენ თავის საპასუხისმგებლო სახელმწიფო მუშაობას. (საკდესი).

მხურვალედ მივესალმებით ჩვენს სახალხო პარლამენტს

მოსკოვი, 12 იანვარი (საკდესი). მოსკოვის ძერჟინსკის სახელობის ტრიოხგორნაია მანუფაქტურის საამქროებში შესძლო სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს პირველი სესიისადმი მიძღვნილი მიტინგები. მიტინგებზე ერთსულოვნად მიღებულია რეზოლუცია, რომელშიაც ნათქვამია:

„ჩვენ ძერჟინსკის სახელობის ტრიოხგორნაია მანუფაქტურის მუშები, მუშა-ქალები, ინჟინრები, ტექნიკოსები და მოსამსახურენი მხურვალედ მივესალმებით კომუნისტებისა და უპარტიოების მძლავრი ბლოკის მიერ არჩეულ სსრ კავშირის უზენაეს საბჭოს, რომელიც თავის ისტორიულ პირველ სესიაზე იკრიბება.

ჩვენ ამ დღეს მზურვალე სიყვარულის სიტყვებს მივმართავთ ყველა ჩვენი გამარჯვების სულისჩამდგმელს, კონსტიტუციის შემოქმედს, ბედნიერი ცხოვრების შემოქმედს, მთელი ხალხის დეპუტატისადმი— ძვირფასი იოსებ ბესარიონის-ძე სტალინისადმი, მისი საიმედო, გენიალური ხელმძღვანელობით საბჭოთა ქვეყანამ ააშენა სოციალიზმი, განახორციელა მშრომელთათვის ბედნიერი, თავისუფალი, სრულუფლებიანი ცხოვრება, რომელზეც მრავალი საუკუნის განმავლობაში ოცნებობდნენ კაცობრიობის მოწინავე ადამიანები.

უზენაესი საბჭოს სესია იკრიბება ჩვენი დიდი მასწავლებლის, ბოლშევიკური პარტიისა და სოციალისტური რევოლუციის ორგანიზატორის— ვლადიმერ ილიას-ძე ლენინის გარდაცვალების XIV წლისთავის წინადღეს.

ლენინის საქმის დიადმა განმგრძობმა ამხანაგმა სტალინმა გამოატარა ლენინის დროშა ყველა სიძნელესა და დაბრკოლებათა მეშვეობით, როგორც მშვიდობიანობის პურჯი, როგორც კაცობრიობის იმედი **(მქუხარე ტაში).** ამ ვითარებაში სსრ კავშირის უზენაეს ორგანოს არ შეუძლია უაღრესი გულდასმით არ მიაქციოს ყურადღება საერთაშორისო საქმეებს. ამ ყურადღებას იზიარებს მთელი ჩვენი ქვეყანა. 170-მილიონიანი ქვეყნის მთელი მოსახლეობა ერთსულოვნად უჭერს მხარს თავის მთავრობას მის საშინაო და საერთაშორისო პოლიტიკაში **(მქუხარე ტაში).**

ჩვენი ქვეყანა მხარს უჭერს თავის მთავრობას მის სიმტკიცეში დაიცვას ჩვენი მშვიდობიანი აღმშენებლობა მთელი ჩვენი ძლიერებით.

ჩვენმა ქვეყანამ მიაღწია მსოფლიოში არასოდეს არნახულ მორალურ და პოლიტიკურ ერთიანობას, როგორც სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარემ ამხ. მოლოტოვმა სთქვა. **(მქუხარე ტაში. შეძახილები: „გაუმარჯოს საბჭოთა კავშირის მთავრობის მეთაურს ამხანაგ მოლოტოვს!“ მქუხარე ტაში).**

ჩვენი ქვეყანა ერთსულოვნად უჭერს მხარს მშვიდობიან საგარეო პოლიტიკას, რომელსაც ესოდენ ნიჭიერად ატარებს პარტიისა და მთავრობის მითითებით ერთგული სტალინელი, პარტიის ნაცადი წევრი საგარეო საქმეთა სახალხო კომისარი ამხ. ლიტვინოვი **(მქუხარე ტაში).**

მრავალრიცხოვანი ეროვნებანი, რომლებიც შეადგენენ ჩვენს დიად საბჭოთა ხალხს, დაინტერესებულნი არიან მშვიდობიანობით, ხმარს დაუჭერენ მას და შესძლებენ დაიცვან იგი ყოველგვარი ხელყოფისაგან. განა ჩვენ დავთმობთ ჩვენს გამარჯვებებს? არასოდეს! **(მქუხარე ტაში).**

საგარეო პოლიტიკის საკითხების დიდი მნიშვნელობის გამო, დეპუტატთა ხსენებული ჯგუფის სახელით შემომაქვს წინადადება, რათა ეროვნებათა საბჭომ შექმნას საგარეო საქმეთა თავისი მუდმივი კომისია. **(მქუხარე ტაში).**

(საკდესი).

საინფორმაციო ცნობა

კავშირის საბჭოს სხდომის შესახებ

1938 წლის 13 იანვარი

13 იანვარს, დღის 11 საათზე, კავშირის საბჭოს სხდომის დარბაზში, კრემლში, შესდგა კავშირის საბჭოს მეორე სხდომა.

თავმჯდომარეობს კავშირის საბჭოს თავმჯდომარე დეპუტატი **ა. ა. ანდრეევი.**

პირველ საკითხად იხილავენ კავშირის საბჭოს სესიის დღისწესრიგის მეორე პუნქტს—კავშირის საბჭოს მუდმივი კომისიების შესახებ.

დეპუტატ **ნ. ს. ხრუშჩოვს** მოსკოვის, ლენინგრადის, კიევისა და ტაშკენტის დეპუტატთა სახელით შეაქვს წინადადება საკანონმდებლო განზრახულებათა კომისიის შემადგენლობა 10 კაცის რაოდენობით.

კომისიის შემადგენლობაში ირჩევენ:

1. კომისიის თავმჯდომარე—**დიმიტრი მათეს-ძე ეჟოვს**—დეპუტატი კიევის ოლქის ბელაია ცერკოვის ოკრუგისაგან.

კომისიის წევრები:

2. **ალექსანდრე ივანეს-ძე უგაროვი** — დეპუტატი ქ. ლენინგრადის სმოლნის ოლქისაგან.

3. **იული მოსეს-ძე კაგანოვიჩი**— დეპუტატი გორკის—სტალინის ოლქისაგან.

4. **მიხეილ ალექსანდრეს-ძე შოლოხოვი** — დეპუტატი როსტოვის ოლქის ნოვოჩერკასკის საარჩევნო ოლქისაგან.

5. **პეტრე გიორგის-ძე მოსკატოვი**—დეპუტატი როსტოვის ოლქის მაზტის საარჩევნო ოლქისაგან.

6. **უსმან იუსუპოვი** — დეპუტატი უზბეკეთის სსრ ტაშკენტის — სტალინის ოლქისაგან.

7. **ოლღა თედორეს-ასული ლეონოვა** — დეპუტატი ქ. მოსკოვის სევერდლოვის ოლქისაგან.

8. **ფაზილა ვალიახმეტის-ძე შაგიმარდანოვი** — დეპუტატი ბაშკირეთის ასსრ დუვანის ოლქისაგან.

9. **ათანასე თედორეს-ძე კოვალიოვი** — დეპუტატი ბელორუსიის სსრ ვიტებსკის სასოფლო ოლქისაგან.

10. **ვალერიან მინას-ძე ბაქრაძე**— დეპუტატი საქართველოს სსრ ქუთაისის ოლქისაგან.

კავშირის საბჭო იღებს დეპუტატ **დ. ხ. კოროტჩენკოს** მიერ უკრაინის, მოსკოვის, მოსკოვის ოლქისა და ყაზახეთის დეპუტატთა ჯგუფის სახელით შეტანილ წინადადებას კავშირის საბჭოს საბიუჯეტო კომისიის შექმნის შესახებ.

საბიუჯეტო კომისიას ირჩევენ 13 კაცის შემადგენლობით:

1. კომისიის თავმჯდომარე — **ივანე ივანეს-ძე სიდოროვი** — დეპუტატი ქალაქ მოსკოვის ოქტომბრის ოლქისაგან.

კომისიის წევრები:

2. **ალექსი ნიკოლოზის-ძე პეტროვსკი** — დეპუტატი ქალაქ ლენინგრადის კრასნოგვარდეისკის ოლქისაგან.

3. **ალექსანდრე ფილიპეს-ძე ნიკანოროვი** — დეპუტატი არხანგელსკის საქალაქო ოლქისაგან.

4. **ურაზ ჟანზაკის-ძე ისაევი** — დეპუტატი ყაზახეთის სსრ სემიპალატინსკის ოლქისაგან.

5. **მამადალი კურბანოვი** — დეპუტატი ტაჯიკეთის სსრ კულიაბსკის ოლქისაგან.

6. **ათანასე თედორეს-ძე კოვალიოვი** — დეპუტატი ბელორუსიის სსრ ვიტებსკის სასოფლო ოლქისაგან.

7. **ნიკოლოზ ნილის-ძე ბურდენკო** — დეპუტატი ქალაქ მოსკოვის როსტოკინსკის ოლქისაგან.

8. **პავლე კონსტანტინეს-ძე ლეგკონრავოვი** — დეპუტატი შორეულ-აღმოსავლეთის მხარის ამურის ოლქისაგან.

9. **კლავდია ივანეს-ასული ხიკოლაევა**—დეპუტატი კალინინის ოლქის კაშინსკის საარჩევნო ოლქისაგან.

10. **თეიმურ იმამ კული ოღლი კულიევი** — დეპუტატი აზერბეიჯანის სსრ საბირ-აბადის ოლქისაგან.

11. **სერგეი იაკობის-ძე ჟუკი** — დეპუტატი კუიბიშევის ოლქის ჩაპაევის საარჩევნო ოლქისაგან.

12. **ტურდიბიზი ისლამოვა**—დეპუტატი უზბეკეთის სსრ კოკანდის სასოფლო ოლქიდან.

13. **ივანე ალექსანდრეს-ძე ფეტენკო**—დეპუტატი დონეცის ოლქის ლისიჩანსკის საარჩევნო ოლქისაგან.

დეპუტატ **ლ. პ. ბერიას** წინადადებით, რომელიც მან რუსეთის სფსრ, უკრაინის სსრ, ბელორუსიის სსრ და საქართველოს სსრ დეპუტატთა ჯგუფის სახელით შეიტანა, კავშირის საბჭო იღებს დადგენილებას კავშირის საბჭოს საგარეო საქმეთა კომისიის შექმნის შესახებ.

საგარეო საქმეთა კომისიას ირჩევენ 11 კაცის შემადგენლობით:

1. კომისიის თავმჯდომარე **ანდრია ალექსანდრეს-ძე ჟდანოვი**— დეპუტატი ქალაქ ლენინგრადის ვოლოდარსკის ოლქისაგან.

კომისიის წევრები:

2. **ნიკიტა სერგეის-ძე ხრუშჩოვი**—დეპუტატი ქალაქ მოსკოვის კრასნაია პრესნიას ოლქისაგან.

3. **ლავრენტი პავლეს-ძე ბერია** — დეპუტატი საქართველოს სსრ თბილისის—სტალინის ოლქისაგან.

4. **ლევ ზაქარიას-ძე მეხლისი**— დეპუტატი მოსკოვის ოლქის კუნცევის საარჩევნო ოლქისაგან.

5. **გიორგი მიხეილის-ძე სტაცენკო** — დეპუტატი შორეულ - აღმოსავლეთის მხარის ხაბაროვსკის ოლქისაგან.

6. **ალექსანდრე ვასილის-ძე კოსარევი** — დეპუტატი დონეცის ოლქის ორჯონიკიძის საარჩევნო ოლქისაგან.

7. **ბორის ალექსანდრეს-ძე დვინსკი**—დეპუტატი როსტოვის ოლქის ტაგანროგის საარჩევნო ოლქისაგან.

8. **ალექსი ალექსის-ძე ვოლკოვი**—დეპუტატი ბელორუსიის სსრ გომელის საქალაქო ოლქისაგან.

9. **იულდაშ ახუნ-ბაბაევი** — დეპუტატი უზბეკეთის სსრ ანდიჟანის ოლქისაგან.

10. **დმიტრი ზაქარიას-ძე მანუილსკი**—დეპუტატი ყაზახეთის სსრ აქმოლინსკის ოლქისაგან.

11. **ივანე თედორეს-ძე ფედკო**— დეპუტატი უკრაინის სსრ ჟიტომირის ოლქისაგან.

კავშირის საბჭო იღებს დეპუტატ **პ. გ. მოსკატოვის** მიერ შეტანილ წინადადებას, რათა კავშირის საბჭოს სესიის დღის წესრიგის მე-7 პუნქტი—დეპუტატთა იმ ხარჯების ანაზღაურების შესახებ, რომლებიც დაკავშირებულია მათ სადეპუტატო მოვალეობათა შესრულებასთან—გადატანილ იქნას კავშირის საბჭოს და ეროვნებათა საბჭოს საერთო სხდომაზე განსახილველად.

ამით დაიხურა კავშირის საბჭოს მეორე სხდომა.

მოკავშირე რესპუბლიკათა წარმომადგენლები მიკროფონთან

მოსკოვი, 13 იანვარი (ჩვენი საკ. კორესპ.). დღეს, კავშირის საბჭოს სესიის გახსნის წინ, რადიომაყალმებით გამოვიდნენ 11 მომძე მოკავშირე რესპუბლიკების წარმომადგენელნი. საქართველოდან მისალმებით გამოვიდა უზენაესი საბჭოს დეპუტატი ამხ. **დავით ჭიჭინაძე.** მან წარმოსთქვა შემდეგი სიტყვა:

„სსრ კავშირის ხალხთა ყველა ენებზე—რუსულ, უკრაინულ, ბელორუსიულ, ქართულ, სომხურ, ყირგიზულ, თურქულ და სხვა ენებზე გაისმის სამშობლოსადმი, დიდი ბელადის სტალინისადმი სიყვარულის სიტყვები. ქართველმა ხალხმა თავის დეპუტატებს მისცა შემდეგი განაწესი—კიდევ უფრო განამტკიცონ ხალხთა მეგობრობა, კიდევ უფრო ენერგიულად ებრძოლონ ხალხის მტრებს. ამ განწესს ჩვენ პირნათლად შევასრულებთ. კრემლში მომავალი ვამბობ: დაე მუდამ ცოცხლობდეს და მტკიცდებოდეს სსრ კავშირის ხალხთა მეგობრობა, დაე ბრწყინავდეს სტალინური გამარჯვებათა მზე, რომელიც გვიშუქებს გზას კომუნიზმისაკენ“.

უცხოეთის პრესის გამოძახილი სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს პირველი სესიის გახსნაზე

საფრანგეთი

პარიზი, 12 იანვარი (საკდესი). „ლუმანიტე“ ბეჭდავს „ფრანს-მონდის“ სააგენტოს დეპეშას, სადაც აღწერილია სსრ კავშირის უზენაეს საბჭოს სესიაზე დეპუტატების, ხალხის რჩეულთა ჩამოსვლა მოსკოვში. დეპეშა იუწყება აგრეთვე სსრ კავშირის მშრომელთა ახალი საწარმოო მიღწევების შესახებ უზენაეს საბჭოს სესიის გახსნასთან დაკავშირებით.

„მშრომელთა დეპუტატები, ნათქვამია კორესპონდენციაში, არ არიან „პარლამენტარები“ ამ სიტყვის ჩვეულებრივი, ძველი აზრით, „პარლამენტარები“, რომლებიც ჩვეულებრივად მხოლოდ არჩევნების დროს ხვდებიან თავის ამომრჩევლებს, ხოლო ამის შემდეგ ივიწყებენ მათ. საბჭოთა კავშირში, მსოფლიოში ყველაზე უფრო დემოკრატიულ სახელმწიფოში, სახელმწიფოს საქმეთა მართვას ახორციელებენ ხალხის ნამდვილი წარმომადგენლები“.

დასასრულ აღნიშნულია, რომ დეპუტატებს თან მოაქვთ მოსკოვში საჩუქრები, რომელთაც ისინი მიუძღვნიან უზენაეს საბჭოს სესიას მშრომელთა მასების სახელით და რომლებიც წარმოადგენენ თავისუფალი და სასიხარულო შრომის ნაყოფს.

ესპანეთი

ბარსელონა, 12 იანვარი (საკდესი). მოწინავე სტატიაში სათაურით „მსოფლიო ამბავი“ „ფრენტე როხო“ სწერს: „დღეს სტალინური კონსტიტუცია უკვე რეალობაა — საბჭოთა სოციალისტური დემოკრატიის ცოცხალი და ნამდვილი პრაქტიკაა. თვალუწვდენელი ქვეყნის სოციალისტური მშენებლობის ისტორიაში, რომელმაც ახალი წყობილება, ახალი ცხოვრება შეჰქმნა, სამუდამო სახსოვარი დარჩება დღევანდელი თარიღი, როდესაც დიადი ხალხის წარმომადგენლები, რომლებიც არჩეული არ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՍՀՄ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՏԵՂ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

(Հայկական ԱՍՀՀ Նախարարների խորհրդի և Հայկական ՍՍՀ Գերագույն խորհրդի նախագահությունների)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՍՀՄ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՏԵՂ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

ՀԱՅԿԱՎԱՆ, 12 մայիսի (ՀԱՅՏԱԳ). Հայկական ԱՍՀՀ Նախարարների խորհրդի և Հայկական ՍՍՀ Գերագույն խորհրդի նախագահությունները որոշել են Հայկական ԱՍՀՀ-ում և Հայկական ՍՍՀ-ում 1988 թվականի հունիսի 26-ին անցկացնել Հայկական ԱՍՀՀ-ի և Հայկական ՍՍՀ-ի գերագույն խորհրդների պատգամավորների ընտրություններ:

Հայկական ԱՍՀՀ-ի և Հայկական ՍՍՀ-ի գերագույն խորհրդների պատգամավորների ընտրությունների կապակցությամբ ստեղծվել են Հայկական ԱՍՀՀ-ի 29 ազգային-տարածքային ընտրատարածքային և 50 ընտրատեղամասային, Հայկական ՍՍՀ-ի 10 ընտրատարածքային և 50 ընտրատեղամասային ընտրական հանձնաժողովներ:

Հայկական ԱՍՀՀ-ի և Հայկական ՍՍՀ-ի գերագույն խորհրդների պատգամավորների ընտրությունների օրերին ընտրատեղամասերում կազմակերպվելու են ընտրողների ցուցակների հրապարակային քննարկումներ, ընտրողների հետ պատգամավորների հանդիպումներ, ինչպես նաև ընտրական այլ միջոցառումներ:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՍՀՀ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՏԵՂ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

ՀԱՅԿԱՎԱՆ, 10 մայիսի (ՀԱՅՏԱԳ). Հայկական ԱՍՀՀ Նախարարների խորհրդի և Հայկական ՍՍՀ Գերագույն խորհրդի նախագահությունները որոշել են Հայկական ԱՍՀՀ-ում և Հայկական ՍՍՀ-ում 1988 թվականի հունիսի 26-ին անցկացնել Հայկական ԱՍՀՀ-ի և Հայկական ՍՍՀ-ի գերագույն խորհրդների պատգամավորների ընտրություններ:

Հայկական ԱՍՀՀ-ի և Հայկական ՍՍՀ-ի գերագույն խորհրդների պատգամավորների ընտրությունների կապակցությամբ ստեղծվել են Հայկական ԱՍՀՀ-ի 29 ազգային-տարածքային ընտրատարածքային և 50 ընտրատեղամասային, Հայկական ՍՍՀ-ի 10 ընտրատարածքային և 50 ընտրատեղամասային ընտրական հանձնաժողովներ:

Հայկական ԱՍՀՀ-ում և Հայկական ՍՍՀ-ում ընտրությունների օրերին ընտրատեղամասերում կազմակերպվելու են ընտրողների ցուցակների հրապարակային քննարկումներ, ընտրողների հետ պատգամավորների հանդիպումներ, ինչպես նաև ընտրական այլ միջոցառումներ:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՍՀՄ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՏԵՂ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

ՀԱՅԿԱՎԱՆ, 11 մայիսի (ՀԱՅՏԱԳ). Հայկական ԱՍՀՀ Նախարարների խորհրդի և Հայկական ՍՍՀ Գերագույն խորհրդի նախագահությունները որոշել են Հայկական ԱՍՀՀ-ում և Հայկական ՍՍՀ-ում 1988 թվականի հունիսի 26-ին անցկացնել Հայկական ԱՍՀՀ-ի և Հայկական ՍՍՀ-ի գերագույն խորհրդների պատգամավորների ընտրություններ:

Հայկական ԱՍՀՀ-ի և Հայկական ՍՍՀ-ի գերագույն խորհրդների պատգամավորների ընտրությունների կապակցությամբ ստեղծվել են Հայկական ԱՍՀՀ-ի 29 ազգային-տարածքային ընտրատարածքային և 50 ընտրատեղամասային, Հայկական ՍՍՀ-ի 10 ընտրատարածքային և 50 ընտրատեղամասային ընտրական հանձնաժողովներ:

Հայկական ԱՍՀՀ-ում և Հայկական ՍՍՀ-ում ընտրությունների օրերին ընտրատեղամասերում կազմակերպվելու են ընտրողների ցուցակների հրապարակային քննարկումներ, ընտրողների հետ պատգամավորների հանդիպումներ, ինչպես նաև ընտրական այլ միջոցառումներ:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՍՀՄ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՏԵՂ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

**ՀԱՅԿԱՎԱՆ, 10